

Ю. Карчова

НАРОДНОПІСЕННЕ ВИКОНАВСТВО В РЕАЛІЯХ СУЧАСНОСТІ

Yu. Karchova

FOLK SONG PERFORMANCE IN MODERN REALITY

Народнопісенне виконавство, зберігаючи та концентруючи в собі інтонаційний код нації, на зламі тисячоліть постає в статусі виразника національної ментальності, основи художньої рефлексії. Інтенсивність відродження настанов народнопісенного виконавства в реаліях сучасності пов'язана і з численними його модифікаціями. Позначені суб'єктивним мистецьким досягненням, вони урізномбарвлюють простір національного мистецтва, демонструють надактивний процес дифузії фольклорної, академічної та естрадної царин та водночас створюють прецеденти новаційного синтезу видів мистецтва — новітньої трансформації його первинної синкретичності.

Проте такий синкретизм, що є суголосним загальній тенденції глобального синтезу мистецтв і творення нової, багатовимірної художньої реальності, формує як нові модули репрезентації народнопісенного виконавства, так і нові небезпеки збереження його питомих настанов. З одного боку, це знаходить прояв у насиченні сучасного художнього простору тими формами репрезентації мистецької діяльності, що функціонально пов'язані з фестивалістичним та конкурсним рухом. Безумовно активізуючи художнє життя — часто за підтримки держави та громадських інституцій, вони мають фінансовий фундамент. У деяких випадках це ускладнює прилучення до них нових виконавців і колективів, а потреба в необхідності дотримання настанов фестивалів-конкурсів може обмежувати коло учасників. До того ж, складність і обмеженість участі етнофорів — носіїв народної пісенності в таких заходах стає чинником звуження їх виконавської аури.

Дифузія царин музичного мистецтва, з іншого боку, сприяючи певним чином відродженню значущості народнопісенного виконавства та закріпленню його настанов у художній перцепції, водночас містить у собі небезпеку збереження пісенної традиції в її первинному, автентичному вимірі. Це позначається на винятково інтенсивній модуляції народнопісенного виконавства в культурний простір міста, набутті статусу носіїв народної пісенності представниками професійного музичного середовища та тенденції професіоналізації народнопісенного виконавства. Це позначається і в загальному для музичного мистецтва процесі синтезування стильових показників, зокрема сучасних спрямувань естради, у які «вписуються» стильові та виконавські конструкти народної пісенності.

Нові реалії буття виконавця народної пісні, який вільно реалізується в принципово синтетичному просторі культури та «переміщується» в його площинах, обумовлюють необхідність формування нових методичних засад професійного виховання співака. На інтелектуальному рівні вони мають забезпечувати досягнення високого рівня осмислення власної творчої місії як носія колективної духовної спадщини. На технічному, виконавському рівні одним із нових методичних завдань стає формування виконавської мобільності співака, його здатності до гнучкого реагування на зміну «стильового простору», умов виконання та специфіку сучасної художньої комунікації, що характеризується, зокрема, активізацією діалогу виконавця й аудиторії.

Як проблематизуючий чинник сучасного функціонування народнопісенного виконавства, виокремимо й потребу збереження регіональної специфіки, обумовлену її певним нівелюванням в умовах урбанізації та активної міграції, а також загрозою її репрезентації як своєрідної виразової «локусної екзотики» в глобалізованому культурному просторі сучасності. Це актуалізує необхідність формування свідомої виконавської позиції співака на основі осмислення народної пісенності в її регіональному різноманітті як утілення художнього коду нації.

Органічне «вписування» народної пісенності в обрії композиторського мислення є одним із маркерів сучасної мистецької рефлексії. Проте опанування новітніх варіантів мистецької інтерпретації народної пісні та створення нових версій народнопісенного виконавства у виконавській практиці та освітньо-мистецькому процесі ускладнює дисонанс між затребуваністю таких нових творів і рівнем їх досяжності.

Народнопісенне виконавство, зберігаючи іманентну сутність і значущість для нації, у реаліях сучасності є імпульсом нескінченного, багатовимірного розгортання інтерпретаційного виконавського процесу, у якому традиції народної пісенності постають як вічна компонента музичного тезаурусу та основа створення нової, синтетичної художньої реальності.

Є. Дудник

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В МУЗИЧНІЙ ОСВІТІ

Ye. Dudnyk

SOFTWARE IN MUSICAL EDUCATION

Процеси інтеграції та глобалізації, перехід до цифрового суспільства зумовлюють необхідність пристосування музичної освіти до цих процесів. Однією з тенденцій у формуванні навичок гри на ударних інструментах стало використання інтелектуальних музичних інструментів і програмного забезпечення.

До прикладних програм спеціального призначення, які можна використовувати в музичній освіті, належать певні мультимедійні програми та редактори. Серед мультимедійних програм, які можуть бути використані з метою формування навичок гри на ударних інструментах, виділяються кілька категорій залежно від їхньої функціональності:

- плеєри для відтворення різних файлів (програвачі). Вони різняться переважно підтримуваними форматами;
- конвертери, які дозволяють конвертувати файли в інший формат.

Редактори, окрім відтворення та конвертації мультимедійного контенту, можуть редагувати, а іноді й створювати новий контент. Залежно від їхньої функціональності можна виокремити такі категорії редакторів:

- нотні редактори, які призначені для введення нотного тексту з можливостями його прослуховування, друку та конвертації у графічний формат;
- MIDI-редактори, що використовуються для створення композицій у MIDI-форматах та їх редагування;
- аудіоредактори, які призначені для роботи зі звуковими даними, включаючи звільнення від шумів, монтаж, додавання різних ефектів та інші можливості;